

Ingen hestesport uden øget fokus på velfærd

Konkrete forudsætninger for en fremtid for europæisk hestesport

Niels Fuglsang
Medlem af Europa-Parlamentet (S)
April 2024

Den (Europa-)politiske kontekst

Brug af dyr til underholdning, herunder heste i sport, er et emne, som fylder mere i den offentlige debat i hele Europa, og som der fortsat stilles spørgsmålstejn ved i højere grad end tidligere. Dette har skubbet på en udvikling hen imod flere politiske tiltag og regulering, med det formål at forbedre bl.a. hestenes velfærd i forbindelse med sporten.

Helt konkret arbejder bl.a. organisationen "Eurogroup for Animals", som er en paraplyorganisation for dyrevelfærdsforeninger - herunder Dyrenes Beskyttelse - i hele Europa, i øjeblikket på at udvikle en hvidbog med detaljerede og harmoniserede anbefalinger til velfærd for opdrættede heste[1]. Hvidbogen skal fokusere på, hvilke forhold der er passende for hestes velfærd, og vil gælde for samtlige heste, uanset deres "brugsformål".

Desuden fremlagde EFSA (Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet) i 2021 sit arbejdsprogram for, hvordan man forventer at spille ind i den kommende revision af dyrevelfærdsloven. Her nævnes hestevelfærd specifikt, som et fokusområde, som man forventer at have udarbejdet høringssvar og konkrete løsningsforslag til i 2027[2].

[1] Eurogroup for Animals - <https://www.eurogroupforanimals.org/what-we-do/policy-areas/equines>

[2] EFSA (2021) - https://food.ec.europa.eu/system/files/2021-10/aw_eval_revision_roadmap_efsa.pdf

De seneste år har vi set den ene sag efter den anden, om **vanrøgt af heste og mishandling ifm. dressurridning** blive afsløret i medierne. Sager hvor avls- og konkurrence heste udsættes for stort pres, smerte, har sår fra udstyr og viser tegn på mistriksel.

Jeg er selv vokset op på en gård med dyr. Respekt for naturen og for dyrene har altid været en hel naturlig del af min verdensopfattelse. Derfor ryster det mig virkelig at se, hvordan nogle mennesker opfører sig helt og aldeles inhumant over for andre levende væsener. Dette er grunden til at jeg har kastet mig ind i debatten om, **hvorvidt vi overhovedet bør tillade hestesport i fremtiden.**

Jeg har derfor sat mig for at bidrage konstruktivt med en række konkrete tiltag, som jeg mener er helt afgørende, hvis man i fremtiden skal kunne forsvare brugen af heste i konkurrencer og sport. Tiltagene er udviklet med afsæt i omfattende research og tæt dialog med flere europæiske dyrevelfærdsorganisationer, herunder Eurogroup for Animals. Derudover har jeg afholdt et borgermøde, hvor jeg inviterede en række mennesker - professionelle såvel som lægmænd - der selv havde rakt ud til mig på sociale medier som følge af mit engagement i drøftelserne om de udfordringer, vi har set i dele af hestesporten.

Jeg håber, at mit udspil kan bidrage konstruktivt til den offentlige debat både i Danmark såvel som hele Europa - som jeg mener er helt afgørende på dette område, for at sikre, at revisionen af de politiske retningslinjer inden for hestesporten i fremtiden, bliver så bæredygtigt og progressiv som muligt.

God læselyst,

Niels Fuuglsang

Revidering af udstyr og hjælpemidler

Jævnfør Hestelovens §26 så er det ulovligt at anvende remedier, som har til formål at skade eller tvinge hesten uhensigtsmæssigt: "Udstyr, som anvendes som hjælpemidler på heste, skal være tilpasset den enkelte hest og må ikke påføre hesten skader eller anvendes som tvangsmidler." [3] Desuden fremgår det tydeligt af Dansk Rideforbunds egne etiske retningslinjer at "indenfor al ridesport skal hensynet til hesten prioriteres over alt andet" [4].

På trods af ordlyden i både retningslinjer og eksisterende lov, mener jeg, at man er nødt til at kigge på en skærpelse af lovens ordlyd. I dag beskriver loven et forbud mod udstyr som "påfører skader", men tager ikke konkret hensyn til fx smerteforvoldelse, som ikke nødvendigvis medfører konkrete skader, men som stadig pådrager hesten stor lidelse, såsom psykiske gener. Loven, som den er i dag, mener jeg ikke er tydelig nok i sin fordømmelse af potentiel risiko for mental smerteforvoldelse ved (uhensigtsmæssig) brug af nogle former for udstyr. Vi ved, at dyr mærker smerte, bliver stressede og påvirkes negativt af mentalt pres og utryghed. Derfor bør denne risiko for misrøgt selvfølgelig også adresseres i lovgivningen.

Udfordringerne vedrørende brugen af udstyr i ridesporten, handler i høj grad om anvendelsen af pågældende "hjælpemidler" snarere end selve udstyret i sig selv. Alligevel bør man forbyde og overveje i hvor høj grad, man i sporten er villig til at risikere mishandling af hestene over for det sportslige potentiale ved brugen af udstyr, som fx glidetøjler, kandar og sporer.

I tråd med Det Dyreetiske Råds udtalelse om brugen af heste i sport fra 2023, mener jeg, at det er nødvendigt med det de kalder: "nytænkning og evaluering af træningsmetoder og af behovet for og brugen af udstyr som fx bid, næsebånd, sporer og pisk" [5].

Jeg mener f.eks., at man bør følge schweizisk eksempel og forbyde brugen af glidetøjler. Desuden mener jeg, at man bør overveje helt at forbyde brugen af sporer, som allerede i dag er frivilligt, når det kommer til springning og dressur for ponyer samt ungheste og aldrig i kombination med pisk [6], ligesom brug af pisk i dag er tilladt at bruge under opvarmning til dressurstævner, men ikke under selve udførelsen [7]. Alt sammen for mig at se eksempler på, at man fra sportens side dels er klar over risici ved brug af denne type udstyr, og dels ikke ser det som en afgørende, nødvendig del af sporten at bruge disse hjælpemidler.

På baggrund heraf mener jeg, at man som minimum på nationalt plan, men allerhelst i europæisk regi, bør overveje at igangsætte en undersøgelse af, hvilke typer udstyr som ikke er strengt nødvendige for at kunne passe på både rytter og dyr. Såfremt formålet med ridesporten er at præsentere og fremvise hestens naturlige reaktionsmønstre, så bør mængden af hjælpemidler holdes på et absolut minimum, for at sikre dyrenes velfærd og naturlighed bedst muligt.

KONKRETE FORSLAG:

- 1) Udvidelse af definitionen af "skader" i hesteloven til også at omfatte mental ubalance og psykisk overlast.
- 2) Revision af godkendt udstyr og hjælpemidler mhp. at minimere brug heraf mest muligt.
- 3) Forbud af brug af udstyr der påfører enhver form for smerte

[3] <https://www.ersinformation.dk/eli/tra/2007/538>

[4] <https://rideforbund.dk/df/hestelov%3C3C46df/etiske-retningslinjer>

[5] <https://dyreetiskeraad.dk/udtalelser/udtalelse/pub/hent-fil/publication/udtalelse-om-brug-af-heste-til-sport-2023>

[6] <https://rideforbund.dk/files/Files/PDF-filer/Reglement/Dressurreglement%202022%20med%20svnlige%20rettelser.pdf>

[7] <https://rideforbund.dk/files/Files/PDF-filer/Reglement/Beleglementer%202024/Dressurreglement%20januar%202024%20uden%20svnlige%20rettelser.pdf>

Hestens velfærd som bedømmelsesparameter under konkurrencer

”En konkurrenceform, hvor hestens lydighed, smidighed i bevægelserne, fysik og evner bedømmes (..) Øvelserne skal udføres i en hensigtsmæssig form, som bygger på hestens naturlige forudsætninger”[1].

Sådan beskrives dressur i Dansk Rideforbunds fordringskodeks.

Det er med andre ord en del af beskrivelsen for det man kan kalde ”god ridning” inden for sporten. Og selvom der lægges vægt på ”naturligheden” og det ”utvungne udtryk” mellem rytter og hest, herunder: ”Hesten skal give indtryk af at gøre alt, hvad der forlanges af den helt af sig selv”, så er det værd at notere sig, at ”den totale eftergivenhed” fortsat er et af de tungest vejene kriterier for en god bedømmelse.

Ikke at ”total eftergivenhed” er kritisabelt i sig selv, men det understreger blot den hårfine grænse og balancegang, som jeg mener, at der er behov for endnu større fokus på, når det kommer til at værne om hestens naturlige grænser, behov og velfærd i sporten. Bør man f.eks. overveje, om principperne for ”korrekt dressur” i højere grad burde defineres ud fra fokus på harmoni og relationen mellem rytter og hest, og mindre på underdanig og kontrol? Jeg mener, at man, baseret på nyere viden, forskning og kendskab til adfærdsmønstre hos heste bør revidere de eksisterende bedømmelseskriterier.

I forlængelse heraf er det samtidig nødvendigt at skærpe sanktioneringen af tegn på konfliktadfærd og uhensigtsmæssigt pres på hesten - både under opvarmning og selve konkurrencen. Også selve definitionen af ”fejl” under dressuren bør revideres. I dag defineres fejl i fordringen for dressur i høj grad, når der mellem rytter og hest identificeres ”manglende lydighed”.

Jeg mener, at man bør overveje at opdatere definitionen af ”fejl” til også at omfatte manglende forståelse for hestens naturlige adfærd og uhensigtsmæssig/unødvendig tvang.

Grundlæggende skal der opstilles sanktioner der i højere grad end tilfældet er i dag, gør det uattraktivt f.eks. at gennemtvunge hurtige løsninger under pres, som på ingen måde er med fokus på hestens velfærd.

Sammen med et øget fokus på harmoni og balance, vil man kunne skubbe på for en udvikling, hvor man kun kan komme med i topplaceringerne ved at fremvise mindst mulig konflikt og mest mulig harmoni, afspændthed og ro hos hesten.

Vi ved desuden hvor afgørende for hestens ve og vel, det er at blive trænet og reddet af en velkendt og tryk partner. Det gælder både når det kommer til at minimere stress og uro, som så dermed reducerer ”behovet” for udstyr og hjælpemidler som beskrevet tidligere. Desværre ved vi også omvendt, at der grundet de store økonomiske gevinster der kan være ved deltagelse i de store konkurrencer, herunder OL, findes incitamentet til at forhaste den afgørende relationsopbygning mellem hest og rytter. Der findes f.eks. tilfælde hvor ryttere kan købe sig til et ”quick fix” og en hest som er pacet gennem en ”Grand Prix”-mølle, blot for hurtigt at kunne komme unaturligt højt op på de internationale ranglister. Det er både uretfærdigt, snyd og ikke mindst potentielt enormt skadeligt for de dyr, som bliver tvunget gennem et hæsblæsende, utrygt og uhensigtsmæssigt trænings- og stævneforløb.

”Derfor mener jeg, at man som rytter opstillet i større mesterskaber, kun bør blive startberettiget sammen med heste de enten selv har uddannet og/eller kan bevise en længerevarende relation (eks. 5 år), for dermed at undgå at ryttere kan ”købe sig til topplaceringer” og alt for forhastede oplærings- og uddannelsesforløb for hesten.

Sidst men ikke mindst, bør man gøre opvarmning offentlig ved stævner og konkurrencer. I dag er opvarmning ofte lukket, hvilket på den ene side øger risikoen for u hensigtsmæssig adfærd, som kan påvirke hesten negativt ifm. konkurrencen, og på den anden side i høj grad bidrager til mistro og en følelse af uigennemsigtighed i sporten, som ingen har interesse i. Forslaget om at åbne opvarmningerne op er også tilkendegivet i Det Dyreetiske Råds udtalelse om hestesporten, men jeg mener, at vi bør tage skridtet og gøre det helt obligatorisk i hele Europa. Man kunne endda overveje, om en reel bedømmelse af selve opvarmning skulle inkluderes i en andel af ekipagens samlede resultat og selve programridningen som den resterende del. Åbenhed ved opvarmningen er et godt sted at sætte ind, fordi man her får et endnu større kig ind i, hvordan rytterne træner derhjemme, hvordan hestene er forberedte osv.

KONKRETE FORSLAG:

4) Øget vægtning af harmoni og positiv adfærd under konkurrencebedømmelser

5) Skærpelse af sanktioner ved konfliktadfærd

6) Krav om længerevarende relation mellem hest og rytter ifm. opstillingsberettigelse i konkurrencer og stævner

7) Obligatorisk offentlige opvarmninger

Udvidet krav om licenser og kontinuerlig uddannelse

I dag skal man som rytter være medlem af en rideklub og have rytterlicens for at kunne opstille til konkurrencer og stævner[1]. Det er godt og ekstremt vigtigt i forhold til at sikre et vidst niveau af uddannelse og ansvar over for de dyr der håndteres. Men hvad med alle de andre frivillige og ansatte som er beskæftiget og involveret rundt om rytter og hest?

Som det er i dag er der ingen specifikke uddannelseskrav for at undervise i ridning eller håndtere heste. Med andre ord kan hvem som helst, groft sagt, stille sig op på rideskoler og private stalde og undervise uden den fornødne basisviden. Der findes en bred vifte af kurser og certificeringer inden for hestehold og hestesport[2], men grundet presset økonomi på mange rideskoler er det desværre ikke sjældent, at der gøres brug af rigtig mange frivillige og ufaglærte undervisere. Desværre betyder det, at selvom langt de fleste ryttere, passere, assistenter og amatørtrænere måske har de bedste intentioner, så øges risikoen ved fejl og misrøgt, når den grundlæggende viden og uddannelse mangler.

Jeg mener, at der bør være et krav om trænerlicens og dermed minimumsuddannelse af alle der underviser og/eller håndterer heste. Ønsker man at blive staldmester kræver det yderligere kurser og licens osv.

Man bør overveje at koble et sådan uddannelsessystem til det allerede eksisterende CHR-register, og dermed sikre håndhævelse af disse uddannelseskrav ifm. øvrige kontrolbesøg. Som følge heraf er det også afgørende med krav om fornyelse af licenserne inden for rimelige perioder, for at den data og viden som personale, ryttere og trænere besidder er så opdateret som muligt af hensyn til dyrenes ve og vel.

Desuden mener jeg, at man bør undersøge muligheden for i mere systematisk grad at indsamle, verificere og opdatere nyeste viden når det kommer til hestevelfærd, adfærdsmønstre mv. Det er i dag alt for svært at overskue den tilgængelige forskning på området, og alt for ofte bærer både undervisning og mesterlære på rideskoler og stutieret præg af et alt for forældet og uhensigtsmæssigt videngrundlag.

KONKRETE FORSLAG:

8) Udvidelse af krav om hestelicens til at omfatte samtlige ansatte og frivillige på rideskoler, stutierer mv.

9) Revision af vidensgrundlag ifm. licenser samt krav om løbende uddannelse ifm. licensfornyelser

